

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра вищої математики та інформатики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. декана факультету математики і інформатики
 Євген МЕНЯЙЛОВ
“ 31 ” серпня 20 26 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) рівень
галузь знань _____ 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва)
спеціальність (предметна спеціальність) 014.04 Середня освіта (Математика)
(шифр, назва напряму)
освітня програма _____ Математика та інформатика
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр, назва спеціалізації)
вид дисципліни _____ за вибором
(обов'язкова / за вибором)
факультет _____ математики і інформатики
(назва факультету)

2026/2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету математики і інформатики

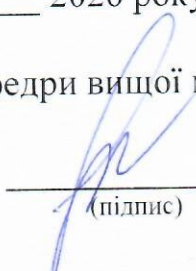
“28” серпня 2026 р., протокол № 8.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Ганна ЧЕРНОВА, канд. пед. наук, доцент,
доцент закладу вищої освіти каф. вищої
матем. та інф.

Програму схвалено на засіданні кафедри вищої математики та інформатики

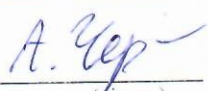
Протокол від “ 26 ” серпня 2026 року № 1

В. о. завідувача кафедри вищої математики та інформатики

 Ірина ЖОВТОНІЖКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Математика та інформатика
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми Математика та інформатика

 Ганна ЧЕРНОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету математики і інформатики

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ 27 ” серпня 2026 року № 1.

Голова науково-методичної комісії
факультету математики і інформатики

 Євген МЕНЯЙЛОВ
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи педагогічної майстерності» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Математика та інформатика» підготовки

бакалаврського рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності (предметна спеціальність) 014.04 Середня освіта (Математика)

спеціалізації _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни є підвищення загальної та професійно-педагогічної культури майбутнього вчителя та викладача, орієнтація студентів на педагогічну професію, формування цілісних уявлень про гуманістичний та творчий характер діяльності педагога, саморозвиток та самовиховання майбутніх учителів з урахуванням їх індивідуальних особливостей, самовдосконалення та реалізація свого творчого потенціалу у професійній діяльності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування уявлення майбутніх учителів і викладачів про педагогічну діяльність, розвиток професіоналізму майбутнього вчителя (викладача), формування у студентів загальногуманістичної культури та педагогічної майстерності, оволодіння педагогічними технологіями, опанування культурою педагогічного мовлення, такту та здібностей важливих для майбутньої професії, самопізнання особистісних якостей, формування у майбутніх учителів (викладачів) гуманної позиції щодо власної педагогічної діяльності, розкриття та усвідомлення професійних компетентностей, організація самоконтролю та самокорекції діяльності студентів.

1.3. Кількість кредитів: 4.

1.4. Загальна кількість годин: 120 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Дисципліна за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	

4-й	-й
Семестр	
7-й	-й
Лекції	
24 год. (16 год.*)	год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год. (16 год.*)	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
72 год. (88 год.*)	год.
Індивідуальні завдання	

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Дисципліна «Основи педагогічної майстерності» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

– *інтегральна*:

ІК01. Здатність успішно розв'язувати навчально-педагогічні задачі та проблеми середньої освіти на рівнях базової середньої освіти та профільної середньої освіти на основі глибокого знання елементарної математики, основ вищої математики, інформаційних технологій та методики викладання математики застосовуючи сучасні методи діагностування навчальних досягнень учнів, спираючись на знання про сучасну природничу картину світу та забезпечуючи охорону життя та здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.

– *загальні*:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, володіння культурою мислення.

ЗК03. Здатність керуватись у своїй діяльності базовими культурними цінностями, сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

ЗК08. Здатність працювати з комп'ютером як засобом управління інформацією.

ЗК10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК11. Здатність розуміти сутність і значення інформації в розвитку сучасного суспільства, дотримуватись основних вимог інформаційної безпеки.

ЗК12. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні

види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Здатність використовувати навички публічної мови, ведення дискусії та полеміки.

– *фахові:*

ФК02. Здатність вирішувати задачі виховання та духовно-морального розвитку особистості учнів.

ФК03. Здатність застосовувати сучасні методики та технології, методи діагностування досягнень учнів для забезпечення якості навчально-виховного процесу.

ФК04. Здатність здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору професії.

ФК06. Здатність організовувати співробітництво з учнями, підтримувати їх активність, ініціативність, самостійність та їх творчі здібності.

ФК12. Володіння змістом і методами елементарної математики; здатність застосовувати теоретичні положення елементарної математики та методики викладання математики в конкретних педагогічних умовах.

ФК13. Здатність застосовувати різні сценарії вивчення конкретного математичного матеріалу, накопичувати та систематизувати різні варіанти доказів теорем, розв'язків задач, банків ключових задач тощо.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

ПРН01. Знати основні закони та етапи розвитку людського суспільства та української нації, діяльність її історичних осіб, історичні етапи розвитку філософії, основні філософські поняття та категорії. Уміти порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб, аналізувати історико-філософський процес, зіставляти філософські концепції, поняття, категорії, аналізувати філософські першоджерела.

ПРН13. Знати ключові етапи розвитку математики, найважливіші відкриття у математиці та їх вплив на розвиток філософії та інших наук, на розвиток суспільства. Уміти застосовувати знання з історії математики у своїй педагогічній діяльності, у викладанні математики. Володіти правилами, прийомами та способами аналізу, узагальнення та класифікації отриманої історичної інформації.

ПРН14. Знати основні поняття і методи педагогіки, психології, вікової психології, виховної роботи і методики викладання математики, володіти знаннями з елементарної математики та інформатики, що дозволяють організовувати навчальний процес та здійснювати контроль за навчанням та вихованням учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Уміти використовувати педагогічні методи, методики викладання, освітні технології на практиці, зокрема, під час викладання у загальноосвітньому навчальному закладі. Володіти професійними основами мовної комунікації з використанням формальної математичної мови, навичками організації учнів для оволодіння ними досвіду взаємодії при вирішенні пропонуваніх навчальних завдань, способами встановлення контактів і підтримки взаємодії з суб'єктами освітнього процесу, різними засобами комунікації в професійній педагогічній діяльності.

ПРН16. Уміти використовувати наявні знання з математики та інших областей знань, досліджувати джерела (у тому числі іноземними мовами) і обробляти отриману інформацію для отримання нових результатів у методиці викладання математики, у педагогічній майстерності. Уміти оформити результати дослідження у вигляді завершеної роботи, презентувати та захищати її зміст.

ПРН17. Знати деякі факти з предметних областей, що відмінні від математики і описують різноманітні об'єкти природи, людського суспільства та культури. Уміти аналізувати інформацію з різних областей людського знання і предметних областей, у тому числі для успішного застосування математичних методів у цих областях. Володіти знаннями про наукову картину світу, її функціональні поняття та принципи, про естетичні цінності, історичність людського буття, різноманітність культур і цивілізацій, володіти правилами, прийомами та способами аналізу, синтезу, узагальнення та класифікації наукової інформації.

1.8. Пререквізити: Педагогіка, Методика виховної роботи, Психологія.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Педагогічна майстерність сучасного педагога.

Тема 1. Педагогічна майстерність. Педагогічна професія в умовах сучасності.

Поняття педагогічної майстерності. Компоненти педагогічної майстерності. Шляхи оволодіння педагогічною майстерністю.

Тема 2. Педагогічна техніка як складова педагогічної майстерності.

Поняття педагогічної техніки. Складові педагогічної техніки. Вимоги до вчителя (викладача) при роботі з учнями (студентами). Методи формування педагогічної техніки. Техніка мовлення. Вимоги до мови педагога. Зовнішній вигляд педагога. Імідж педагога. Культура рухів педагога. Види жестів. Міміка. Пантоміміка. Вимоги до ходи. Психотехніка. Управління емоційним станом.

Тема 3. Педагогічне спілкування та його функції. Педагогічний такт при взаємодії педагога та здобувачів освіти.

Спілкування. Педагогічне спілкування. Принципи спілкування. Структурні елементи педагогічного спілкування. Принципи педагогічного впливу вчителя (викладача) на здобувачів освіти. Ініціатива викладача у спілкуванні. Стилль педагогічного спілкування. Комунікативна поведінка викладача. Педагогічний такт, його складові. Вимоги педагогічного такту. Правила взаємодії вчителя та здобувачів освіти. Структура комунікативного впливу. Прийоми привертання та утримання уваги з боку педагога. Особливості підготовки до публічного виступу.

Тема 4. Педагогічні ситуації. Педагогічні конфлікти.

Педагогічні ситуації та педагогічна задача. Класифікація педагогічних ситуацій. Аналіз педагогічних ситуацій, шляхи їх подолання. Конфлікт. Типи конфліктів. Педагогічний конфлікт. Причини конфліктів між педагогами й здобувачами освіти. Конфліктна ситуація. Інцидент. Групи педагогічних конфліктів. Структура конфліктної ситуації. Сфера конфлікту. Динаміка конфлікту. Види конфліктів у соціально-педагогічному процесі. Ігрові методи вирішення конфліктів. Типи

конфліктних особистостей. Стили педагогічної взаємодії. Способи поведінки людини у конфлікті: сітка Томаса-Кілмена. Конфлікти зі здобувачами освіти. Аналіз педагогічного конфлікту, шляхи його подолання.

Розділ 2. Майстерність педагога на занятті та в позанавчальній діяльності.

Тема 5. Майстерність педагогічної взаємодії вчителя (викладача) зі здобувачами освіти. Елементи акторської майстерності у педагогічній діяльності.

Основні принципи роботи педагога. Моделі спілкування педагога зі здобувачами освіти. Проблеми взаємодії педагога зі здобувачами освіти. Здобуття авторитету учителем (викладачем). Престиж учителя (викладача). Розвиток творчих здібностей педагога. Елементи акторської майстерності вчителя (викладача). Педагогічна та акторська дія. Професійне самовиховання вчителя (викладача).

Тема 6. Майстерність педагога під час проведення занять.

Управління класом (групою). Організація ефективного заняття. Проблеми дисципліни на занятті. Проблемні ситуації на заняттях. Урок (заняття) як діалогічна взаємодія педагога зі здобувачами освіти. Творчий задум уроку (заняття). Діалог зі здобувачами освіти на початковому етапі уроку (заняття). Технологія організації індивідуальної педагогічної бесіди. Організація взаємодії між здобувачами освіти під час групової роботи на уроці (занятті). Взаємодія педагога зі здобувачами освіти під час перевірки знань. Майстерність спілкування педагога зі здобувачами освіти на завершальному етапі уроку (заняття). Культура мови. Техніка мовлення викладача. Творче самопочуття вчителя (викладача) на занятті. Робота з обдарованими дітьми. Вивчення передового досвіду педагогів-практиків.

Тема 7. Майстерність педагога у позанавчальній діяльності.

Колективні творчі справи. Організація та проведення свят. Методика підготовки та проведення ігор і конкурсів. Організація та проведення бесід і диспутів. Методика підготовки та проведення усних журналів і конференцій. Класна година як засіб реалізації особистості дитини. Батьківські збори. Виховна година у студентській групі.

Тема 8. Наукова та навчально-методична діяльність педагога.

Наукова організація праці вчителя (викладача). Організація науково-дослідної роботи учнів (студентів).

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Педагогічна майстерність сучасного педагога.												
Тема 1. Педагогічна майстерність. Педагогічна професія в умовах	9	2	1			6						

сучасності.												
Тема 2. Педагогічна техніка як складова педагогічної майстерності.	12	2	2			8						
Тема 3. Педагогічне спілкування та його функції. Педагогічний такт при взаємодії педагога та здобувачів освіти.	18	2	2			14						
Тема 4. Педагогічні ситуації. Педагогічні конфлікти.	25	4	3			18						
Разом за розділом 1	64	10	8			46						
Розділ 2. Майстерність педагога на занятті та в позанавчальній діяльності.												
Тема 5. Майстерність педагогічної взаємодії вчителя (викладача) зі здобувачами освіти. Елементи акторської майстерності у педагогічній діяльності.	16	2	2			12						
Тема 6. Майстерність педагога під час проведення занять.	16	2	2			12						
Тема 7. Майстерність педагога у позанавчальній діяльності.	19	2	3			14						
Тема 8. Наукова та навчально-методична діяльність педагога.	5		1			4						
Разом за розділом 2	56	6	8			42						
Усього годин	120	16	16			88						

4. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вимоги до сучасного педагога. Нормативно-правове забезпечення освіти в Україні.	0,5

2	Складові педагогічної майстерності.	0,5
3	Педагогічна техніка. Зовнішній вигляд педагога.	0,5
4	Вербальні та невербальні засоби самовираження майбутнього вчителя (викладача). Мовлення педагога. Культура рухів майбутнього вчителя (викладача). Жести. Міміка. Пантоміміка.	1
5	Основи психотехніки. Майстерність педагога в управлінні собою. Способи самоуправління, самоконтролю та самооцінки.	0,5
6	Культура педагогічного спілкування. Діагностика рівня сформованості комунікативних умінь майбутнього учителя (викладача). Шляхи подолання бар'єрів у спілкуванні вчителя (викладача) з учнями (студентами).	1
7	Педагогічна етика та педагогічний такт.	0,5
8	Переконання як складова майстерності педагогічної взаємодії вчителя (викладача) з учнем (студентом). Навіювання як засіб педагогічної взаємодії. Увага та спостережливість педагога.	0,5
9	Педагогічні ситуації та педагогічна задача. Аналіз педагогічних ситуацій, шляхи їх подолання.	1
10	Педагогічний конфлікт. Причини конфліктів між педагогами й учнями (студентами). Аналіз педагогічного конфлікту, шляхи його подолання.	1
11	Способи поведінки людини у конфлікті: сітка Томаса-Кілмена.	1
12	Акторська майстерність у педагогічній діяльності. Моделі спілкування педагога з учнями та студентами.	1
13	Педагогічна та акторська дія.	1
14	Організація ефективного заняття. Проблемні ситуації на заняттях. Дисципліна на заняттях. Вивчення передового досвіду педагогів-практиків.	1
15	Урок (заняття) як діалогічна взаємодія педагога з учнями (студентами). Діалог на різних етапах заняття.	0,5
16	Робота з обдарованими учнями (студентами).	0,5
17	Класна година як засіб реалізації особистості дитини. Виховна година у студентській групі.	0,5
18	Організація та проведення свят. Методика підготовки та проведення ігор і конкурсів.	0,5
19	Батьківські збори.	0,5
20	Організація та проведення позакласних заходів. Методика підготовки та проведення ігор, змагань, конкурсів.	0,5
21	Проведення виховних бесід, диспутів.	0,5
22	Методика підготовки та проведення усних журналів і конференцій.	0,5
23	Наукова діяльність педагога. Дослідницька робота. Самостійна робота майбутніх педагогів.	1
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Робота з підручниками (конспектування відповідних параграфів, виконання психолого-педагогічних тестів, малювання структурно-логічних схем, відповіді на питання для	20

	самоконтролю) при вивченні наступних тем: «Складові педагогічної майстерності. Зовнішній вигляд педагога. Формування особистості вчителя. Самопізнання вчителя як складова самовиховання. Мовлення та комунікативна поведінка вчителя. Педагогічна бесіда як модель педагогічної взаємодії»	
2	Складання розгорнутого конспекту за наступними темами: «Педагогічний такт. Особливості педагогічного спілкування. Елементи акторської та режисерської майстерності у педагогічній діяльності. Урок як діалог учителя з учнями. Організація наукової та навчально-методичної діяльності педагога»	20
3	Створення презентацій з наступних тем: «Вербальні та невербальні засоби самовираження майбутнього педагога. Забезпечення дисципліни на уроці. Організація та проведення свят, ігор, конкурсів, бесід, диспутів, конференцій»	18
4	Робота з Internet-ресурсами для опрацювання наступних тем: «Нормативно-правове забезпечення освіти в Україні. Видатні педагоги про педагогічну майстерність. Способи комунікативного впливу: переконання та навіювання. Взаємодія вчителя (викладача) з учнями (студентами) під час перевірки знань»	16
5	Педагогічний аналіз запропонованих відеороликів за наступними темами: «Педагогічна ситуація та педагогічна задача. Конфлікт у педагогічній взаємодії»	14
	Разом	88

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

Різні групи методів: 1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, вправи, індукція, дедукція), 2) методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (використання дидактичних ігор, тренінгів, аутотренінгів, проходження психологічних тестів, перегляд відеороликів), 3) методи контролю/самоконтролю, корекції/самокорекції за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (виконання самостійних завдань, участь у пізнавальних іграх, виконання групових завдань), 4) інтегровані методи (комплексне поєднання кількох методів).

Лекції, практичні заняття, проведення поточного та підсумкового контролю здійснюються з використанням елементів дистанційного навчання в системі LMS Moodle та програми для організації відео-конференцій ZOOM Workplace.

8. Методи контролю

Відповіді та виступи студентів в аудиторії, перевірка домашнього завдання, поточний контроль на лекціях і практичних заняттях, звіти з самостійної роботи, семестровий екзамєн (письмова робота).

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Залікова робота	Сума	
Розділ 1				Розділ 2				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання			Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8					60
6	6	6	6	6	6	6	6	12				

T1, T2, ..., T8 – теми розділів

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання навчальних досягнень з кожної теми

Оцінка в балах	Пояснення
<i>Критерії оцінювання завдання у 6 балів</i>	
6 балів	Бездоганно виконане завдання.
5 балів	Надання правильних відповідей на теоретичні питання з ілюстрацією їх прикладами, відповідей на додаткові запитання з теми, чим демонструє вільне володіння навчальним матеріалом; вміння застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення практичних завдань, коли здобувач освіти ефективно та вдало демонструє свої педагогічні здібності для вирішення педагогічних ситуацій; вільного володіння педагогічними методами, прийомами для вирішення фахових задач, майже не припускається помилок при розв'язанні практичних завдань.
4 бали	Наявності незначних помилок і неточностей у відповідях на теоретичні питання теми, які здобувач освіти виправляє при відповіді на уточнюючі запитання; або при виникненні труднощів з наведенням прикладів чи при відповіді на додаткові запитання з теми; коли здобувач освіти демонструє свої педагогічні здібності, у більшості випадків може застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення практичних завдань; коли здобувач освіти демонструє достатній рівень володіння педагогічними методами, прийомами для вирішення фахових задач, але при вирішенні практичних завдань припускається незначних помилок, які може виправити самостійно після зазначення них і/або мінімальних пояснень.
3 бали	Наявність суттєвих помилок та неточностей у відповідях на теоретичні питання теми, які здобувач освіти виправляє при відповіді на уточнюючі запитання; коли студент демонструє свої педагогічні здібності, але у більшості випадків не в повному обсязі застосовує набуті теоретичні знання для вирішення практичних завдань; при вирішенні практичних завдань здобувач освіти припускається значних помилок, але таких, що може виправити самостійно після зазначення на них і/або пояснень.
2 бали	Коли відповіді на теоретичні питання теми містять багато помилок, виникають труднощі з наведенням прикладів, наданням відповідей на більшість додаткових і уточнюючих запитань з теми; коли у більшості випадків у здобувача освіти виникають труднощі зі застосуванням теоретичних знань для вирішення практичних завдань та демонстрацією своїх педагогічних здібностей для вирішення практичних завдань; наявності багатьох помилок при виконанні практичних завдань, при посередньому рівні володіння педагогічними

	методами, прийомами для вирішення фахових задач.
1 бал	Коли відповіді на теоретичні питання з теми не надано або надано з грубими помилками; здобувач освіти дуже слабо або зовсім не орієнтується у теоретичному матеріалі теми; коли у більшості випадків здобувач освіти не може застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань, не розуміє і не може використовувати набуті знання при вирішенні педагогічних задач; коли більшість практичних завдань з теми здобувач освіти не здатен розв'язати взагалі або розв'язок містить багато грубих помилок, при дуже слабкому рівні володіння педагогічними методами та прийомами для вирішення фахових задач.
0 балів	Якщо здобувач освіти не приступав до вирішення завдань чи зовсім не володіє теоретичними та практичними знаннями для вирішення поставлених задач.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Бездоганно виконане завдання оцінюється у 12 балів.

Якщо при вирішенні завдання допущено одну несуттєву помилку – задача оцінюється у 10-11 балів.

Якщо студентом допущено 2 несуттєвих помилки, але рішення у цілому було логічно правильним – 9 балів.

При вирішенні завдання допущено 1 логічну помилку, яка несуттєво вплинула на остаточний результат – оцінка 8 балів.

Завдання у цілому вирішувалась правильно, але було допущено 2 логічних помилки, відповідь завдання отримана (з урахуванням допущених помилок) – задача оцінюється у 7 балів.

Здобувач освіти правильно використовує теоретичний матеріал, хід виконання завдання у цілому правильний, задача майже виконана, але не отримана остаточна відповідь – 6 балів.

Здобувач освіти знає, які теоретичні знання необхідні для вирішення завдання, більшість з них правильно використовує, у цілому розуміє хід рішення завдання, але припускається логічних помилок, остаточна відповідь не отримана – 5 балів.

Здобувач освіти правильно вирішує окремі частини завдання, деякі з них правильно логічно пов'язує, правильно використовує теоретичні знання – 4 бали.

Здобувач освіти знає теорію частково, правильно їх використовує, але не до кінця розуміє логіку вирішення завдання – 3 бали.

Окремі частини завдання вирішені правильно, але здобувач освіти логічно їх не пов'язує – 2 бали.

Здобувач освіти знає теорію частково, невірно застосовує її знання для вирішення практичного завдання – 1 бал.

Здобувач освіти частково продемонстрував лише знання теоретичного матеріалу – 0,5 бали.

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

Оцінка в балах	Критерії оцінки	Пояснення
36-40	90-100%	Теоретичний зміст курсу засвоєно цілком, сформовано необхідні практичні навички з освоєним матеріалом, усі

		навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконано в повному обсязі, відмінна робота без помилок або роботи з однією незначною помилкою
28-35	70-89%	Теоретичний зміст курсу засвоєно цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовано, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконано, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконано з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками
20-27	50-69%	Теоретичний зміст курсу засвоєно неповністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовано, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
0-19	0-49%	Теоретичний зміст курсу не засвоєно, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовано, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткову самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: написання есе, контрольної роботи, екзамену.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, аналітичних оглядів дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих практичних робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для:

аналізу та підготовки даних, створення візуалізацій, схем або зображень за умови, якщо це прописано в умові самого практичного завдання.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недеклароване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бутенко В. Г. Основи педагогічної майстерності : підручник. Київ : ВД «Професіонал», 2021. 368 с.
2. Дубасенюк О. А., Антонова О. Є. Педагогічна майстерність та професійна етика : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 312 с.
3. Зязюн І. А., Крамущенко Л. В., Кривонос І. Ф. Педагогічна майстерність : підручник / за ред. І. А. Зязюна. 2-е вид., допов. і переробл. Київ : Вища школа, 2004. 422 с.
4. Педагогічна майстерність : хрестоматія : навч. посіб. / Упоряд.: І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін. ; за ред. І. А. Зязюна. Київ : СПД Богданова А. М., 2008. 462 с.
5. Педагогічна майстерність учителя : навч. посіб. / За ред. проф. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. Вид. 2-е, випр. і доп. Харків : «ОВС», 2006. 224 с.

6. Пометун О. І., Гупан Н. М. Формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя в умовах цифровізації освіти : монографія. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2023. 240 с.
7. Сисоєва С. О., Соколова І. В. Педагогічна майстерність у сучасній освітній парадигмі : навчально-методичний посібник. Київ : Освіта України, 2022. 304 с.

Допоміжна література

1. Мартинець Лілія. Практикум з педагогічної майстерності викладача : навчально-методичний посібник. Київ : Освіта України, 2020. 216 с.
2. Теслюк В. М., Лузан П. Г., Шовкун Л. М. Основи педагогічної майстерності : навч. посіб. Київ : ДАККиМ, 2010. 244 с.
3. П'ятакова Г. П. Практикум зі спецкурсу «Основи педагогічної майстерності» : для студ. педаг. спец. Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 40 с.
4. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача : навч. посіб. Харків : Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
5. Ковальчук Л. О., Демченко І. І. Основи педагогічної майстерності : практикум. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 184 с.
6. Романовська Д. Д., Зварич І. М. Практикум з педагогічної майстерності та тренінгових технологій : навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 192 с.
7. Холковська І. Л., Волошина О. В., Губіна С. І. Основи педагогічної майстерності. Практикум : навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. Вінниця : Твори, 2023. 248 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua/> (дата звернення: 17.18.2023).
2. Osvita.ua. URL: <http://osvita.ua/> (дата звернення: 17.18.2023).